

OHUTUSJUHEND REDELIL TÖÖTAMISEL

Offshore & Marine Services OÜ

Dokumendi nimetus	Ohutusjuhend redelil töötamisel
Versioon	2026
Kasutusala	Offshore & Marine Services OÜ (OMS) töötajad, renditöötajad ja alltöövõtjad projektitöödel, töökojas/laos ning kliendi objektidel
Kinnitas	Ain Heinmäe

PÕHIMÕTE: redel on eelkõige ajutine ligipääsuvahend. Redelilt tohib teha ainult lühiajalist, kerget ja madala riskiga tööd, kui ohumat lahendust (telling, tööplatvorm, tõstuk) ei ole mõistlikult võimalik kasutada või töö iseloom ei nõua seda.

1. Eesmärk

Käesoleva juhendi eesmärk on määrata Offshore & Marine Services OÜ-s (OMS) ühtsed nõuded redelite valikule, kontrollile ja ohutule kasutamisele, et vältida kukkumisi, libisemist, elektrilööki, esemete kukkumist ning vigastusi laevadel, terminalides, töökodades, ladudes ja muudel projektialadel tehtavatel töödel.

2. Kohaldamisala

Juhend kehtib kõigile Offshore & Marine Services OÜ töötajatele, renditöötajatele ja alltöövõtjatele, kes kasutavad redelit tööülesande täitmisel või tööalale ligipääsuks. Juhendit kasutatakse koos Offshore & Marine Services OÜ (OMS) töötervishoiu ja tööohutuse käsiraamatu, elektrikute ohutusjuhendi, riskianalüüside, kliendi HSE nõuete ning vajadusel tööloa ja JSA-ga.

- Juhend hõlmab teisaldatavaid toetatavaid reदेleid, pikendusreदेleid, astmeredeleid ja platvormiga astmeredeleid.
- Juhend ei asenda tellingu, tõstuki, köiepääste, kukkumiskaitsevahendite või piiratud ruumi töö erijuhendeid.
- Kui kliendi või objekti nõuded on rangemad kui Offshore & Marine Services OÜ (OMS) juhend, tuleb järgida rangemat nõuet.

3. Mõisted

Mõiste	Selgitus
Redel	Ajutine töövahend kõrgemale või madalamale tasapinnale liikumiseks või väga lühiajaliseks tööks.
Astmeredel	Isetoetuv redel, mida kasutatakse ainult täielikult avatuna ja lukustatud asendis.
Toetatav redel	Redel, mis toetub ülemisest ja alumisest otsast stabiilsele pinnale ning vajab õiget kaldenurka ja vajadusel kinnitamist.
Kolmepunktikontakt	Liikumisel peab töötajal olema redeliga korraga kontakt kas kahe käe ja ühe jalaga või kahe jala ja ühe käega.
Töö kõrguses	Töö, mille puhul on kukumisoht madalamale tasapinnale. Redelilt töötamine tuleb hinnata kõrgustöö riskina.

4. Vastutus

4.1 Tööandja ja juhtkond

- Tagab sobivad, tehniliselt korras ja töö iseloomule vastavad redelid ning vajadusel ohutumad töövahendid.
- Korraldab riskide hindamise, juhendamise ning vajalike isikukaitsevahendite kasutamise.
- Tagab, et redelil töötamise nõuded on kooskõlas Offshore & Marine Services OÜ (OMS) töötervishoiu ja tööohutuse käsiraamatu, elektrikute ohutusjuhendi ja kliendi nõuetega.

4.2 Projektijuht / objektijuht / tööjuht

- Hindab enne töö alustamist, kas redeli kasutamine on põhjendatud või tuleb kasutada tellingut, platvormi või tõstukit.
- Kontrollib tööloa, tööohutuse analüüsi (Job Safety Analysis, JSA) ja tööala ohutuse nõuete täitmist, kui töö iseloom seda nõuab.
- Peatab töö, kui redel, tööala, ilmastikuolud, laeva liikumine, elektriõht või töötaja käitumine ei vasta ohutusnõuetele.

4.3 Töötaja, renditöötaja ja alltöövõtja

- Kasutab redelit ainult pärast juhendamist ja üksnes selleks ettenähtud viisil.
- Kontrollib redelit visuaalselt enne iga kasutamist ning ei kasuta defektset või sobimatut redelit.
- Kannab nõutud isikukaitsevahendeid ning järgib töö peatamise põhimõtet (Stop Work): ohtliku olukorra korral tuleb töö peatada ja teavitada tööjuhti.
- Ei muuda, paranda omavoliliselt ega kasuta vigastatud redelit.

5. Millal redelit võib kasutada

Redelit võib kasutada ainult juhul, kui riskihindamine näitab, et töö on lühiajaline, kerge, redel on sobivalt paigaldatav ning töötaja saab säilitada ohutu tööasendi.

- Töö kestus redelilt peab olema võimalikult lühike; pikemaks või korduvaks tööks tuleb eelistada platvormi, tellingut või tõstukit.
- Töö ei tohi nõuda tugevat tõmbamist, surumist, kahe käega rasket tööoperatsiooni või keha ulatamist redeli küljele.
- Redelil ei tohi teha tööd, mille korral kukumise tagajärg või töö iseloom eeldab kollektiivset kukumiskaitset.

- Kui töö toimub laeval, kitsas tehnilises ruumis, kaablišahtis, teki serva, avade, liikuvate masinate või liiklusteede lähedal, tuleb teha täiendav riskihindamine ja tööohutuse analüüs (Job Safety Analysis, JSA).

6. Redeli valik

Redel valitakse töö kõrguse, töökoha, pinna, koormuse, elektriohu ja töö kestuse järgi. Sobimatu redeli kasutamine on keelatud.

- Elektritöödel või pingestatud osade läheduses tuleb eelistada elektrit mittejuhtivast materjalist redelit (näiteks klaaskiud/komposiit), kui on elektriohu võimalus.
- Metallist redelit ei kasutata pingestatud elektripaigaldiste, avatud juhtmete või elektrikaare ohu läheduses.
- Redel peab olema piisava pikkusega: ligipääsuredel peab ulatuma üle ülemise tasapinna vähemalt umbes 1 meeter, kui sellest haaratakse üleminekuks.
- Astmeredel peab olema täielikult avatud, lukustusmehhanismiga fikseeritud ja sobiva kõrgusega; ülemistel keelatud astmetel seismine ei ole lubatud.
- Platvormiga astmeredelit tuleb eelistada, kui tööks on vaja stabiilsemat tööasendit või lühiajalist kahe käega tööd.
- Redel peab vastama tootja kasutusjuhendile ja koormusklassile; omavalmistatud või tähistuseta redelit ei kasutata.

7. Redeli kontroll enne kasutamist

Redel tuleb kontrollida enne iga kasutamist. Defektne redel tuleb kasutusest eemaldada, märgistada "MITTE KASUTADA" ja teavitada tööjuhti.

- Redeli külgpuud, astmed ja ühendused on terved, sirged ning pragudeta.
- Astmed ei ole libedad, õlised, märjad või kahjustatud.
- Libisemisvastased jalad/kummid on olemas ja korras.
- Astmeredeli hinged, lukustid ja tugivardad töötavad ning fikseeruvad.
- Pikendusredeli lukustid, köied ja juhikud on korras.
- Redelil ei ole omavollisi parandusi, puuduvaid osi, roostet, tugevaid mülke või deformatsioone.
- Redel on puhas ning sellel on loetav tootja märgistus või kasutuspiirangud.
- Redel sobib tööks elektriohu, pinnase, kõrguse ja töö iseloomu järgi.

8. Tööala ettevalmistamine

- Tööala peab olema korras, valgustatud ja libisemisohuta. Õli, vesi, kaablid, tööriistad, lahtised materjalid ja jäätmed tuleb eemaldada või ohutult paigutada.
- Redelit ei asetata ebatasasele, liikuvale, õlisele, märjale või nõrgale pinnale. Vajadusel kasutatakse sobivat alusplaati või valitakse muu töövahend.
- Redelit ei asetata uste, luukide, avade, liiklusteede, kraanade, tõstukite või liikuvate seadmete liikumisaslasse ilma ala piiramata ja ohutusmeetmeteta.
- Laeval tuleb arvestada teki kaldenurka, vibratsiooni, laeva võimalikku liikumist, kitsaid käiguteid, madalaid talasid, torustikke ja libedaid metallpindu.
- Tööala all tuleb vajadusel piirata ja tähistada, et kaitsta teisi töötajaid kukkuvate esemete eest.
- Välitingimustes ei kasutata redelit tugeva tuule, vihma, jäite, lume, äikese või muu ilmastikust tuleneva ohu korral.

9. Redeli paigaldamine

9.1 Toetatav redel

- Redel paigaldatakse stabiilsele alusele ja õige kaldenurgaga. Praktiline reegel: redeli alus on seinast/eemalduspinnast umbes 1/4 redeli tööpikkusest.
- Redeli ülemine ots peab toetuma kindlale pinnale, mitte kaablile, torule, rennile, klaasile, nõrgale konstruktsioonile või liikuva detailile.
- Kui on libisemise või nihkumise oht, tuleb redel kinnitada, kasutada sobivaid libisemisvastaseid jalgu või tagada redeli julgestamine teise töötaja poolt.
- Redelit ei pikendata kastide, kaubaaluste, tööpinkide, tellinguelementide või muude ajutiste esemete abil.
- Ligipääsuks kasutatav redel peab olema kinnitatud või muul viisil stabiliseeritud enne, kui töötaja liigub kõrgemale tasapinnale.

9.2 Astmeredel

- Astmeredelit kasutatakse ainult täielikult avatuna ja lukustatuna.
- Astmeredelit ei kasutata kokkupanduna toetatava redelina, välja arvatud juhul, kui tootja juhend seda selgelt lubab.
- Astmeredelit ei liigutata, kui töötaja või töövahendid on redelil.
- Astmeredeli ülemisel plaadil või tootja poolt keelatud ülemistel astmetel seismine on keelatud.

10. Redelil liikumine ja töötamine

- Redelile minnes ja sealt tulles tuleb olla näoga redeli poole ning säilitada kolmepunktikontakt.
- Tööriistad ja väikesed materjalid tuleb transportida tööriistakotis, võotaskus, tõstenööri või muu ohutu lahendusega; käed peavad ronimisel olema vabad.
- Keha raskuse peab jääma redeli külgsuuna vahele. Küljele üleulatamine on keelatud; vajadusel tuleb redel ümber paigutada.
- Redelil töötab korraga üks inimene, kui tootja juhend ei näe ette teisiti.
- Redelilt ei tohi hüpata, redelit nihutada keharaskusega ega kasutada redelit sillana või tugiraamina.
- Taskus või käes ei tohi olla teravaid esemeid selliselt, et kukkumisel või libisemisel tekiks lisavigastus.
- Töö katkestatakse kohe, kui töötaja tunneb ebakindlust, redel liigub, tööala muutub ohtlikuks või tekib elektri-, tule-, kukkumis- või terviserisk.

11. Elektritööde erinõuded

Offshore & Marine Services OÜ (OMS) tööde iseloomu tõttu tuleb redelil töötamisel pöörata erilist tähelepanu elektriõhule. Elektritöödel tuleb järgida elektrikute ohutusjuhendit, tööloa nõudeid, lukustamise ja märgistamise (Lockout/Tagout, LOTO) põhimõtteid ning pingevabaduse kontrolli nõudeid.

- Enne töö alustamist tuleb hinnata, kas tööpiirkonnas on pingestatud osi, kaableid, elektrikilpe, avatud ühendusi või elektrikaare oht.
- Pingevabastus, lukustamine ja märgistamine (Lockout/Tagout, LOTO) tuleb teha vastavalt kehtivale korrale, kui töö seda nõuab.
- Pingevabadust kontrollitakse sobiva ja kontrollitud mõõtevahendiga ning ainult pädeva töötaja poolt.
- Metallist redel on keelatud kasutada pingestatud või potentsiaalselt pingestatud elektriosade läheduses.
- Märjas, niiskes või juhtival pinnal töötamisel suureneb elektrilöögi risk; vajadusel tuleb töö edasi lükata või kasutada ohutumat töömeetodit.
- Redelilt ei tehta tööd elektrikilbis või kaablite juures, kui tööasend ei võimalda stabiilset seismist ja kontrollitud töövõtet.
- Elektrilöögi või kahtluse korral tuleb töö peatada, ala ohutuks teha, kutsuda abi ning teavitada tööjuhti.

12. Kuumad tööd ja sädemerisk

Redelilt kuumtöö tegemine on üldjuhul vältimist vajav töömeetod. Kui töö hõlmab lõikamist, lihvimist, keevitamist, kuumutamist või sädemete teket, tuleb eelistada stabiilset tööplatvormi, tellingut või tõstukit ning järgida kuumtööloa nõudeid.

- Kuumtöö redelilt on lubatud ainult erandkorras pärast riskihindamist/JSA-d ja vastutava isiku heakskiitu.
- Tuleohtlikud materjalid tuleb eemaldada või kaitsta; vajadusel määratakse tulevalve ja kustutusvahendid.
- Tööasend peab olema stabiilne; kahe käega kontrolli nõudvat tööd ei tehta tavaliselt redelilt.
- Sädemed, kuumad osakesed ja tööriistad ei tohi ohustada allpool või kõrval töötavaid isikuid.

13. Isikukaitsevahendid

Redelil töötamisel kasutatakse vähemalt objekti ja töö iseloomu järgi nõutud isikukaitsevahendeid. Kliendi objektidel tuleb järgida ka kliendi isikukaitsevahendite (Personal Protective Equipment, PPE) nõudeid.

- Kaitsekiiver, vajadusel lõuarihmaga, eriti kõrgustöö, laeva, terminali või esemete kukkumise ohu korral.
- Libisemisvastase tallaga turvajalanõud.
- Töökindad vastavalt tööle; elektritöödel sobivad isolatsioonikaitsega vahendid, kui nõutud.
- Kaitseprillid või näokaitse, kui on osakeste, tolmu, sädemete või kemikaalipritsmete oht.
- Kõrgrnähav riietus terminalides, laevatehastes ja kliendi objektidel, kus see on nõutud.
- Kukkumiskaitsevahendeid kasutatakse ainult siis, kui selleks on olemas sobiv ankrupunkt, päästeplaan ja töötaja väljaõpe. Redel ise ei ole kukkumiskaitse ankrupunkt.

14. Keelatud tegevused

- Defektse, määrdunud, õlise, märja, ebastabiilse või sobimatu redeli kasutamine.
- Metallist redeli kasutamine pingestatunud elektriosade või elektriohu läheduses.
- Redeli paigaldamine kastile, kaubaalusele, tünnil, tellinguäärele, torule või muule ajutisele alusele.
- Töötamine redelilt, kui töö nõuab tugevat jõudu, kahe käega rasket tööoperatsiooni või küljele ulatumist.
- Redeli kasutamine sillana, kandurina, tõstevahendina või materjali hoiustamiseks.
- Redeli liigutamine siis, kui töötaja asub redelil.
- Redelil töötamine alkoholi, narkootiliste ainete, ravimite mõju, tugeva väsimuse või tervisehäire korral.
- Töötamine redelil kliendi tööloa või tööohutuse analüüsi (Job Safety Analysis, JSA) nõudeid eirates.
- Avade, servade, liiklusteede või töötavate seadmete läheduses töötamine ilma ala piiramata ja riskide maandamiseta.
- Töö jätkamine, kui töötaja, tööjuht või muu isik on töö ohutuse kahtluse alla seadnud.

15. Tööload, tööohutuse analüüs (Job Safety Analysis, JSA) ja täiendavad kontrollid

Redelil töötamine tuleb siduda Offshore & Marine Services OÜ (OMS) riskianalüüsi, töötervishoiu ja tööohutuse käsiraamatu ning kliendi töötervishoiu, tööohutuse ja keskkonna nõuetega. Eraldi JSA või tööloa vajadus sõltub töö iseloomust ja objektist.

- Tööohutuse analüüs (Job Safety Analysis, JSA) tuleb teha, kui töö toimub kõrguses, kitsas või piiratud ruumis, kaablišahtis, laeva tehnilises ruumis, avade/servade lähedal või kõrvaliste isikute liikumisalal.
- Tööluba on vajalik, kui klientideks seda nõuab või kui töö hõlmab kuumtöid, elektritöid, kõrgepingetöid, piiratud ruumi, töö kõrguses või muud eririskiga tegevust.
- Enne töö alustamist tuleb kokku leppida tööjuhi, töötervishoiu, tööohutuse ja keskkonna kontaktisiku (Health, Safety and Environment, HSE kontaktisiku), esmaabi ja hädaolukorra teavitamise kord.

- Alltöövõtjad ja renditöötajad peavad järgima samu nõudeid nagu Offshore & Marine Services OÜ (OMS) töötajad.

16. Hädaolukord ja töö peatamine

- Kukkumise, libisemise, elektrilöögi, peavigastuse, põletuse või muu õnnetuse korral tuleb töö kohe peatada, kutsuda abi ja teavitada tööjuhti.
- Kannatanut ei tohi liigutada, kui on kahtlus selja-, pea- või kaelavigastusele, välja arvatud juhul, kui teda ähvardab otsene lisaohu.
- Elektrilöögi korral ei tohi kannatanut puudutada enne, kui vool on ohutult välja lülitatud või kannatanu on ohust eemaldatud mittejuhtiva vahendiga.
- Kõik ohuolukorrad, peaaegu juhtunud õnnetused ja redeli defektid tuleb registreerida vastavalt Offshore & Marine Services OÜ (OMS) töötervishoiu ja tööohutuse käsiraamatu tööõnnetuste ja ohuolukordade käsitlemise korrale.
- Töö peatamise põhimõte (Stop Work): igal töötajal on õigus ja kohustus töö peatada, kui töö ei ole ohutu.

Lisa 1. Abivahend redeli ülevaatamiseks enne töö alustamist

Allolev loetelu on töötajale praktiline abivahend redeli, tööala ja töötingimuste kiireks ülevaatamiseks enne töö alustamist. Seda ei käsitleta eraldi kohustusliku täidetava vormina, vaid meespeana, mis aitab otsustada, kas redelit on ohutu kasutada või tuleb töö peatada ja valida ohutum töövahend või töömeetod.

Mida töötaja enne töö alustamist üle vaatab
Kas redel on õige tüübi ja kõrgusega?
Kas redel on visuaalselt terve ja puhas?
Kas libisemisvastased jalad, lukustid ja astmed on korras?
Kas aluspind on stabiilne, kuiv ja libisemisohuta?
Kas redel on õige nurga all ja vajadusel kinnitatud/julgestatud?
Kas tööala on piiratud ja allpool olevad inimesed kaitstud?
Kas elektrioht on hinnatud ja metallredeli kasutamine välistatud, kui elektrioht esineb?
Kas töö ei nõua ohtlikku küljele ulatumist või tugevat jõudu?

Lisa 2. Lühijuhis tööjuhile

1. Veendu, et redeli kasutamine on tööks sobiv ja ohutum alternatiiv ei ole vajalik.
2. Kontrolli tööala: pind, valgustus, liikumisteed, avad, laeva liikumine, kõrvalised isikud ja kukkuvate esemete oht.
3. Hinda elektriohtu ning vajadusel nõua lukustamist ja märgistamist (Lockout/Tagout, LOTO), pingevabaduse kontrolli ja elektrit mittejuhtivat redelit.
4. Veendu, et töö on lühiajaline ja töötaja saab töötada ilma ohtliku küljele ulatumise või jõukasutusega.
5. Peata töö kohe, kui redel või töömeetod ei ole ohutu.